

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Наталія СИЗОНЕНКО

«26» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Філософія науки»

(назва навчальної дисципліни)

освітньо-наукова програма Менеджмент

спеціальність 073 Менеджмент

галузь знань 07 Управління та адміністрування

освітній ступінь доктор філософії

навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава 2020 – 2021 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня «Доктор філософії» за освітньо-науковою програмою Менеджмент, спеціальності 073 Менеджмент.

Мова викладання: державна

Розробник:

Шейко С.В., професор кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін, кандидат філософських наук, доцент;

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Протокол від «26» серпня 2020 року № 1

Схвалено науково-методичною радою спеціальності Менеджмент.

Протокол від 28 серпня 2020 року № 1.

Голова

(Т. САЗОНОВА)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова
Рік навчання (курс)	I
Семестр	I
Лекції (годин)	14
Семінарські (годин)	16
Самостійна робота (годин)	60
Вид підсумкового контролю	Екзамен

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної (наукової) програми: навчальні дисципліни гуманітарного циклу.

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти з основами філософії наукового пізнання, формування знань у галузі філософії і методології науки, знайомство з практичним застосуванням науково-методологічних знань у майбутній професійній діяльності.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- поглиблення, розширення, інтеграція знань з дисципліни;
- ознайомлення з основними напрямками та актуальною проблематикою філософії науки, а також, понятійним апаратом методології науки;
- систематизація знання щодо історико-філософського контексту філософії науки як розділу філософії;
- аналіз особливостей філософії та методології науки як міждисциплінарної галузі;
- формування культури науковця як складової частини високого рівня професіоналізму.

Компетентності:

загальні:

ЗК 1. Оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду;

ЗК 2. Здатність до критичного мислення генерування нових складних ідей, аналізу та синтезу цілісних знань.

фахові:

ФК 6. Здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту, в т. ч. на конкретних підприємствах.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших.

ПРН 11. Діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Філософія науки як галузь філософського знання

Філософія науки як нова галузь філософського знання та навчальна дисципліна. Предмет та завдання філософії науки. Основні проблеми загальної філософії науки. Розділи сучасної філософії науки, їх характеристика.

Тема 2. Історичні етапи становлення і розвитку філософії науки

Історія становлення та розвитку філософії науки. Основні напрями та концепції філософії науки: позитивізм, кумулятивізм, критичний раціоналізм Карла Поппера, концепція дослідницьких програм Імре Лакатоша, концепція історичної динаміки науки Томаса Куна, «анархістська епістемологія» Пола Фейєрабенда, еволюційна модель розвитку науки С. Тулміна, інші.

Тема 3. Позитивізм – методологічна основа філософії науки

Позитивізм як парадигмальна гносеолого-методологічна установка, відповідно до якої позитивне знання може бути отримане як результат суто наукового (не філософського) пізнання. Характеристика концепції, яка зазначає, що людське мислення проходить три етапи розвитку: теологічний (релігійний), метафізичний (філософський) та позитивний (науковий). Вчення Огюста Конта у 30-х роках XIX століття, який у своїй основній праці «Курс позитивної філософії» (1842) запропонував концепцію, за якою істинне знання про світ є результатом конкретних наук, очищених від гуманітарних інтерпретацій, які, на його думку, є безпідставними і неістинними.

Роль позитивістського підходу у розвитку філософії науки в XX-XXI сторіччі.

Тема 4. Аналітична філософія

Аналітична філософія як поєднання двох пов'язаних між собою напрямів у філософії: логічного позитивізму та, як його суттєво видозмінене продовження, - лінгвістичної філософії. Лінгвістичну філософію можна розглядати як певне відгалуження від логічного позитивізму, оскільки після її появи деякі з логічних позитивістів залишалися вірними основному духові логічного позитивізму.

Хронологічні межі аналітичної філософії. Характеристика різноманітних філософських теорій, що склалися в XX ст. й дотримуються аналітичної традиції. Різні концепції аналітичної філософії, їх загальні моменти.

Тема 5. Наука в культурі та житті людини

Наука у світовій культурі та філософське осмислення специфіки наукового знання у зв'язку з історією науки. Науково-технічна революція та перші спроби сучасного осмислення наукового знання.

Історія науки. Виникнення передумов наукових знань в стародавньому світі. Зародження і розвиток класичної науки. Некласична наука. Постнеокласична наука.

Диференціація та інтеграція наук, взаємодія наук та їх методів. Критерії науковості. Функції наукового знання. Проблема класифікації наук.

Тема 6. Динаміка науки: філософське розуміння

Поняття «наука», «динаміка науки», методологічні підходи до розуміння динаміки науки. Розвиток наукового знання і світогляд. Наукові картини світу як результат наукових революцій.

Тема 7. Сутність наукового пізнання

Поняття «наукового пізнання», різниця між буденним і науковим пізнанням. Специфіка і рівні наукового пізнання. Характеристика основних компонентів наукового пізнання. Форми наукового пізнання: факт, проблема, гіпотеза, доказ гіпотези, теорія. Основні види наукових досліджень: фундаментальні теоретичні та прикладні наукові дослідження.

Тема 8. Структура наукового пізнання

Емпіричний, теоретичний та метатеоретичний рівні пізнання. Форми наукового пізнання: ідея, проблема, факт, гіпотеза, теорія, концепція.

Наука і практика. Наука і суспільство. Наука як соціокультурний феномен. Наука як відповідь на людські потреби.

Тема 9. Сучасна філософія пізнання: основні категорії і принципи

Пізнавальний процес як предмет філософського аналізу. Єдність чуттєвого та раціонального у пізнанні. Теорія істини та її критерії.

Основні принципи теорії пізнання: об'єктивності, історизму, конкретності, принцип практики, єдності діалектики і логіки, принцип всебічного розгляду, принцип відображення.

Тема 10. Логіка і методологія наукових досліджень

Поняття методології наукового пізнання. Роль філософії у науковому пізнанні. Системний підхід у науковому пізнанні. Загальнонаукові методологічні принципи як вимоги до наукової теорії. Стилi наукового мислення та методологічні проблеми конкретних наук.

Філософська методологія та її застосування у сфері соціально - гуманітарного знання.

Тема 11. Методи і форми наукового пізнання

Методи наукового пізнання, їх класифікація та характеристика. Загальнонаукові методи і прийоми дослідження. Діалектичний і метафізичний методи мислення та дослідження. Наукові методи емпіричного дослідження. Методи теоретичного дослідження. Загальнологічні методи.

Основні форми наукового пізнання: факт, ідея, проблема, гіпотеза, концепція, теорія. Їх визначення та рівні.

Тема 12. Новітні методології наукового пізнання

Загальні характеристики сучасної науки. Поняття «новація», «інновація» в науці. Синергетика як нова стратегія наукового пошуку. Глобальний еволюціонізм і сучасна наукова картина світу. Проблема позанаукового знання.

Комп'ютеризація, системний підхід у науці. Осмислення взаємозв'язків наукових і соціальних цінностей як умова сучасного розвитку науки.

Тема 13. Етика сучасного науковця

Етика науки. Філософський портрет вченого. Професійна і соціальна відповідальність вченого. Професіограма. Права та обов'язки науковця. Особливості наукової мови вченого для позначення об'єктів і явищ матерії.

Тема 14. Сучасна наукова картина світу

Наукова картина світу як одне з основоположних понять в філософії науки; особлива форма систематизації знань, якісне узагальнення і світоглядний синтез різних наукових теорій. Структура наукової картини світу, що включає в себе як складові частини загальнонаукову картину світу і картини світу окремих наук (фізична картина світу, біологічна картина світу, геологічна картина світу).

Картини світу окремих наук, які включають в себе відповідні численні концепції – певні способи розуміння і трактування будь-яких предметів, явищ і процесів об'єктивного світу, що існують у кожній окремій науці.

Наукова картина світу як система уявлень людей про властивості і закономірності дійсності (реально існуючого світу), побудована в результаті узагальнення та синтезу наукових понять і принципів.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	с	с.р.
Тема 1. Філософія науки як галузь філософського знання	8	2	2	4
Тема 2. Історичні етапи становлення і розвитку філософії науки.	8	2	-	6
Тема 3. Позитивізм – методологічна основа філософії науки.	6	-	2	4
Тема 4. Аналітична філософія.	6	-	2	4
Тема 5. Наука в культурі та житті людини.	8	2	-	6
Тема 6. Динаміка науки: філософське розуміння.	6	-	2	4
Тема 7. Сутність наукового пізнання.	6	2	-	4
Тема 8. Структура наукового пізнання.	6	-	2	4
Тема 9. Сучасна філософія пізнання: основні категорії і принципи.	6	-	2	4
Тема 10. Логіка і методологія наукових досліджень.	6	2	2	2
Тема 11. Методи і форми наукового пізнання.	6	2	-	4
Тема 12. Новітні методології наукового пізнання.	6	-	2	4
Тема 13. Етика сучасного науковця.	6	2	-	4
Тема 14. Сучасна наукова картина світу.	6	-	-	6
Усього годин	90	14	16	60
Екзамен	27	-	-	-

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Філософія науки як галузь філософського знання	2
2	Тема 3. Позитивізм – методологічна основа філософії науки.	2
3	Тема 4. Аналітична філософія.	2
4	Тема 6. Динаміка науки: філософське розуміння.	2
5	Тема 8. Структура наукового пізнання.	2
6	Тема 9. Сучасна філософія пізнання: основні категорії і принципи.	2
7	Тема 10. Логіка і методологія наукових досліджень.	2
8	Тема 12. Новітні методології наукового пізнання.	2
	Разом	16

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Філософія науки як галузь філософського знання	4
2	Тема 2. Історичні етапи становлення і розвитку філософії науки.	6
3	Тема 3. Позитивізм – методологічна основа філософії науки.	4
4	Тема 4. Аналітична філософія.	4
5	Тема 5. Наука в культурі та житті людини.	6
6	Тема 6. Динаміка науки: філософське розуміння.	4
7	Тема 7. Сутність наукового пізнання.	4
8	Тема 8. Структура наукового пізнання.	4
9	Тема 9. Сучасна філософія пізнання: основні категорії і принципи.	4
10	Тема 10. Логіка і методологія наукових досліджень.	2
11	Тема 11. Методи і форми наукового пізнання.	4
12	Тема 12. Новітні методології наукового пізнання.	4
13	Тема 13. Етика сучасного науковця.	4
14	Тема 14. Сучасна наукова картина світу.	6
15	Разом	60

8. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 3. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших.	<p><i>За джерелом знань:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда проблемно-пошукового характеру, обговорення навчальних теоретичних питань); - наочні методи (ілюстрування); - практичні методи (робота з навчально-методичною літературою). <p><i>За логікою:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - аналітичний; - порівняння; - узагальнення; - виокремлення основного. <p><i>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу, навчальні дискусії). 	<ul style="list-style-type: none"> - ведення конспекту; - опитування, - участь у дискусіях; - розв'язування тестів; - виконання завдань самостійної роботи; - підготовка реферативних доповідей з мультимедійними презентаціями; - екзамен.
ПРН 11. Діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження.	<p><i>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - методи стимулювання, мотивації й обов'язку (роз'яснення мети навчального предмета, висування вимог до вивчення предмета, оперативний контроль). <p><i>Інноваційні методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання.) 	<ul style="list-style-type: none"> - ведення конспекту; - опитування, участь у дискусіях; - розв'язування тестів; - виконання завдань самостійної роботи; - підготовка реферативних доповідей з мультимедійними презентаціями; - екзамен.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 3	50	50	30
ПРН 11	50	50	30
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форми оцінювання результатів навчання (денна форма навчання)

Програмні результати навчання	Форма оцінювання											
	Ведення конспекту		Опитування, участь у дискусіях		Розв'язування тестів		Виконання завдань самостійної роботи		Реферат, мультимедійна презентація		Екзамен	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 3	6	9	5	8	3	7	9	14	1	2	6	10
ПРН 11	6	9	5	8	3	7	9	14	1	2	6	10

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Ведення конспекту (0-2 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	всі питання конспекту розкриті у повному обсязі відповідно до плану з розумінням фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, організовує процес навчання й самоосвіти на високому рівні
1	конспект не повний, зміст питань, зазначені у плані, занотовані не в повному обсязі, занотовані фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства, організовує процес навчання й самоосвіти на середньому рівні
0	конспект, організовує процес навчання й самоосвіти на низькому рівні, очікувані результати навчання відсутні.

Опитування, участь у дискусіях (0-4 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти ґрунтовно й послідовно викладає вивчений навчальний матеріал з розумінням фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства; демонструє вміння критично мислити у сфері пізнавальної діяльності; обґрунтовує власні думки; ефективно працює з інформацією, застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій, наводить необхідні приклади, аргументує їх; активно співпрацює з колегами, бере участь у дискусіях, диспутах; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови;
1,5	здобувач вищої освіти ґрунтовно й послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, з розумінням фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; демонструє вміння критично мислити у сфері пізнавальної діяльності, ефективно працює з інформацією, застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій з допомогою викладача, наводить необхідні приклади, аргументує їх; співпрацює з колегами, бере участь у дискусіях, диспутах; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови;
1	здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, але демонструє знання навчального матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує власні думки; демонструє вміння критично мислити у сфері пізнавальної діяльності, з інформацією працює не ефективно, пов'язує теоретичний матеріал з практичними вміннями лише з допомогою викладача; співпрацює з колегами та участь у дискусіях, диспутах бере не охоче; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді;
0,5	здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини навчального матеріалу, не завжди розуміє фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства, допускає суттєві помилки, що можуть спотворювати зміст питань; не демонструє вміння критично мислити у сфері пізнавальної діяльності; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати власні думки, з інформацією працює не ефективно, відчуває труднощі під час добору прикладів та поєднання теорії з практичними навичками; співпрацює з колегами неохоче, допускає помилки у мовленнєвому оформленні відповіді;
0	відповідь відсутня або здобувач вищої освіти не розуміє фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства, з інформацією працює не ефективно, не співпрацює з колегами, не бере участь у дискусіях; не дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови, очікувані результати навчання не демонструє.

Розв'язування тестів (0-14 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
12-14	Із 14 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 12-14 питань, що демонструє високий рівень розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності.
9-11	Із 14 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 9-11 питань, що демонструє середній рівень розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності.
5-8	Із 14 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 5-8 питань, що демонструє достатній рівень розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності.

1-4	Із 14 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 1-4 питання, що демонструє низький рівень розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності.
0	Із 14 запропонованих завдань правильної відповіді немає, або тестові завдання здобувачем вищої освіти не вирішувалися, очікувані результати навчання відсутні.

Виконання завдань самостійної роботи (0-2 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти застосовує навички самостійної роботи, демонструє високий рівень розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності, ефективно працює з інформацією: добирає необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізує й інтерпретує її, впорядковує, класифікує й систематизує, завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій.
1	здобувач вищої освіти застосовує навички самостійної роботи, демонструє достатній рівень розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності, ефективно працює з інформацією: добирає необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізує й інтерпретує її, впорядковує, класифікує й систематизує, завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій, але завдання самостійної роботи з теми виконані не всі, або мають неточності чи незначні помилки.
0	здобувач вищої освіти не застосовує навички самостійної роботи, демонструє низький рівень розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності, не ефективно працює з інформацією: не добирає необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, не аналізує й не інтерпретує її, не впорядковує, не класифікує й не систематизує, завдання самостійної роботи не виконані, або виконані неправильно.

Реферат (0-4 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання реферату
3-4	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; дані правильні відповіді на додаткові питання; демонструє ефективну роботу з інформацією: добирає необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізує й інтерпретує її, впорядковує, класифікує й систематизує, в процесі доповіді демонструє високий рівень розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності.
2-1	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки; не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; вимоги щодо оформлення реферату дотримані; демонструє ефективну роботу з інформацією: добирає необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізує й інтерпретує її, впорядковує, класифікує й систематизує, але на додаткові питання дані неповні відповіді; здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє середній рівень розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності.

1	є істотні відступи від вимог до реферування, зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; висновки відсутні; з інформацією працює не ефективно, здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє достатній рівень фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності,.
0	реферативна робота не відповідає вимогам до написання, здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє низький рівень розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства, вміння критично мислити у сфері професійної діяльності, робота з інформацією не ефективна, або реферативна робота невиконана.

Мультимедійна презентація (0-7 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання мультимедійної презентації
6-7	у презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, є власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно із розумінням фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства; здобувач вищої освіти демонструє вміння критично мислити у сфері професійної діяльності; презентація характеризується оригінальністю з дотриманням вимог професійної комунікації.
4-5	презентація має чіткі цілі, відповідні завдання з теми; представляє собою інформацію з різноманітних джерел, структуровану у формі опорного конспекту, зрозумілу для аудиторії; зроблений акцент на важливих питаннях; здобувач вищої освіти демонструє розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства; вміння критично мислити у сфері професійної діяльності навички професійної комунікації.
2-3	презентація сфокусована на темі, але не висвітлює її змісту; наявна певна організаційна структура; можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але незначні, програмні результати навчання демонструє на низькому рівні.
0-1	презентація не відповідає вимогам або не виконана, очікувані результати навчання відсутні.

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом

– *екзамен.*

Кількість балів	Критерії оцінювання
17-20	Здобувач вищої освіти володіє повними знаннями з дисципліни, дає чітке визначення понять, правильно і чітко відповідає на питання, аргументуючи відповідь. Виявляє творчі здібності та власне ставлення до проблеми, наводить опрацьовані додаткові джерела інформації з даного питання та аналізує їх. Вміє використовувати теоретичні знання при вирішенні будь-яких практичних ситуацій.
13-16	Здобувач вищої освіти дає повні відповіді на питання, але з деякими неточностями, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна, розуміє основні теоретичні положення, вміє наводити власні приклади на підтвердження своїх думок, вміє застосовувати теоретичні знання при вирішенні практичних ситуацій.
10-12	Здобувач вищої освіти дає неповні відповіді на питання, уміє систематизувати, порівнювати, узагальнювати інформацію під керівництвом викладача; в цілому застосовувати її для розв'язання практичних завдань; виправляє помилки серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок.
7-9	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, виправляє помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. Не завжди може використовувати теоретичні знання при вирішенні практичних ситуацій

4-6	Відповідь на питання здобувача вищої освіти фрагментарна, зумовлена початковими уявленнями про предмет вивчення, не розкриває змісту понять, допускає помилки у їх тлумаченні, з використанням теоретичних знань при вирішенні проблемних ситуацій виникають певні труднощі.
0-3	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

9. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи студентів						
	Конспект	Усне опитання участь в дискусіях	Тести	Реферат	Сам. роб.	Екзамен	Разом по темі
Тема 1. Філософія науки як галузь філософського знання	2	2	14	4	2	-	6
Тема 2. Історичні етапи становлення і розвитку філософії науки.	2	-			2	-	4
Тема 3. Позитивізм – методологічна основа філософії науки.	-	2			2	-	4
Тема 4. Аналітична філософія.	2	2			2	-	6
Тема 5. Наука в культурі та житті людини.	2	-			2	-	4
Тема 6. Динаміка науки: філософське розуміння.	-	2			2	-	4
Тема 7. Сутність наукового пізнання.	2	-			2	-	4
Тема 8. Структура наукового пізнання.	-	2			2	-	4
Тема 9. Сучасна філософія пізнання: основні категорії і принципи.	-	2			2	-	4
Тема 10. Логіка і методологія наукових досліджень.	2	2			2	-	6
Тема 11. Методи і форми наукового пізнання.	2	-			2	-	8
Тема 12. Новітні методології наукового пізнання.	2	2			2	-	6
Тема 13. Етика сучасного науковця.	2	-			2	-	4
Тема 14. Сучасна наукова картина світу.	-	-			2	-	16
Екзамен	-	-	-	-	-	20	20
Разом	18	16	14	4	28	20	100

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Берков В.Ф. Философия и методология науки. М., 2004. 145 с.
2. Войтов А.Г. История и философия науки. М., 2005. 321 с.
3. Добронравова І.С. Новітня філософія науки. К.: Логос, 2009. 214 с.
4. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником 4-е видання перероблене та доповнене. К. КНТ, 2016. 396 с.
5. Кохановский В.П. Основы философии науки. Ростов-на-Дону, 2005. 384 с.
6. Кузь О.М., Чешко В. Ф. Філософія науки : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с
7. Лебедева С.А. Философия науки: Учебное пособие для вузов. Изд. 5-е, перераб. и доп. М.: Академический Проект «Альма Матер», 2007. 731 с.
8. Микешина Л.А. Философия науки. Хрестоматия. М.: «Флинта», 2005. 356 с.
9. Ратніков, В.С. Основи філософії науки і філософії техніки : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2012. 291 с.
10. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.
11. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. 255 с.

Допоміжні

12. Ивин, А.А. Современная философия науки. 2-е изд. Москва ; Берлин : Директ-Медиа, 2015. 838 с.
13. Гадамер Г-Г. Истина і метод. К.: Юніверс, 2000. Т.1-2.
14. Кохановский В.П. Основы философии науки: Учебное пособие для аспирантов. Ростов на Дону: Феникс, 2004.
15. Осипов И.Д.; Погодин С. Н. Философия науки: история и современность: монография. Санкт-Петербург: ПОЛИТЕХ-ПРЕСС, 2020, 412 с.
16. Степин В.С. Синергетика и системный анализ. Синергетическая парадигма. Когнитивно-коммуникативные стратегии современного научного познания. М.: Прогресс-Традиция, 2004.
17. Уткин А.И. Глобализация: процесс и осмысление. М.: «Логос», 2001.
18. Філософія науки (методи та форми наукового пізнання) : навч. посіб. для самост. роботи / А.О. Осипов ; Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. Дніпропетровськ : Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля, 2014. 195 с.
19. Iona Yasnolob, Oleg Gorb, Olena Kalashnyk, Serhii Shejko, Svitlana Pysarenko, Olena Mykhailova (2018). The formation of the efficient system of ecological enterprise. Journal of Environmental Management and Tourism. Volume IX, Issue 5 (29) Fall 2018. [Scopus].
20. Serhii Shejko, Olena Kolodii. Development of entrepreneurship in the context of civilizational dynamics. Humanities and Social Sciences. Publishing House of Rzeszow University of Technology. Poland. vol. XXV, 27 (1/2020). P. 77–85.
21. Serhii Shejko, Olena Kolodii. Possibilities of resolving the dilemma «power – knowledge» in the process of the civil society formation in Ukraine. Humanities and Social Sciences. Publishing House of Rzeszow University of Technology. Poland. vol. XXV, 27 (3/2020). P. 129–137.
22. Шейко С.В., Колодій О.С., Кальян С.Є. Особливості вирішення суперечності «влада – освіта» в умовах формування громадянського суспільства в Україні. Економічний, організаційний та правовий механізм підтримки і розвитку підприємництва : колективна монографія; за ред. О.В. Калашник, Х.З. Махмудова, І.О. Яснолоб. Полтава : Видавництво ПП «Астра», 2020. С. 302–309.

23. Шейко С.В., Колодій О.С., Ільченко А.М. Філософсько-теоретичні підстави концепції життєвої освіти. Філософські обрії: Наук.-теорет. журн. Ін-т філософії Г.С. Сковороди НАН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Вип. 44. К.; Полтава, 2020. С. 133-143.
24. Шейко С.В., Колодій О.С. Проблема визначення категорії «ризик» (філософсько-економічний аналіз). Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю : матеріали II Міжнар. наук. – практ. конф., присвяченої 100-річчю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, 23 квітня 2020 р.) / за ред. Плаксієнка В. Я., Пилипенко К. А. Полтава : Видавництво ПП «Астроя», 2020. С. 255–258.
25. Добронравова І.С. Філософія науки. Київ, 2002. URL: www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html
26. Кузьменко Г.Н. Філософія і методологія науки. М., 2014. URL: http://stud.com.ua/29014/filosofiya/filosofiya_i_metodologiya_nauki
27. Социальная философия науки. Идеи и дискуссии: монография / Научн. ред. и сост. И.Т. Касавина, Т.Д. Соколовой. Москва: Изд-во «Русское общество истории и философии наук», 2018. 254 с. URL: [http://rshps.ru/books/social-philosophy-of-science\(2018\).pdf](http://rshps.ru/books/social-philosophy-of-science(2018).pdf)
28. Пронський В.М. Філософія науки: Конспект лекцій для аспірантів, здобувачів і магістрів. К.: НТУУ «КПІ», 2006. 58 с. URL:<http://www.twirpx.com/file/362423/>
29. Філософія та методологія наукового пізнання: колективна монографія / За ред. проф. Юрія Вільчинського. К.: КНЕУ, 2013. № 2. С. 205. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukaf_2013_2_25